

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 16. oktober 2024

Sak: 2024/1171
Klager: A
Klagemotpart: Linja AS
Saken gjelder: Uenighet om installasjon av AMS-måler uten kommunikasjonsmodul

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 15. mai 2024 i uenighetssak mellom A og Linja AS om installering av strømmåler uten aktiv kommunikasjonsmodul. I vedtaket slo RME fast at nettselskapet kunne installere en AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul hos klager etter avregningsforskriften § 4-1. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Edna Grepperud og Helle Grønli.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 15. mai 2024 vedtak om at nettselskapet Linja AS (heretter «nettselskapet» eller «Linja») kan installere AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul hos A (heretter «klager») etter forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. av 11. mars 1999 nr. 301 (avregningsforskriften) § 4-1 annet ledd bokstav b.
- (2) Klager brakte saken inn for RME som en uenighetssak den 15. februar 2024. Bakgrunnen for saken er at nettselskapet den 22. november 2023 sendte klager melding om at strømmåleren måtte byttes og at strømleveransen ville stenges dersom ikke ny godkjent måler var installert innen 1. februar 2024. Klager søkte den 8. februar 2024 om fritak fra installasjon av AMS og «enhver annen måler som tilfører skitten strøm». Den 13. februar bekreftet nettselskapet at klager var fritatt fra installasjon av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul og opplyste samtidig at de fremdeles måtte installere godkjent måler uten kommunikasjon. Klager sendte «Klage over avslag på fritak fra skitten strøm ved installasjon av nye målere» til nettselskapet og RME, henholdsvis 13. og 15. februar 2024.
- (3) Klager ba om opplysninger knyttet til saksbehandlingen i e-post til RME datert 21. februar 2024.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) I brev datert 27. februar 2024 ba RME nettselskapet om opplysninger som kunne være relevante for behandlingen av saken.
- (5) Nettselskapet svarte RME i e-post datert 15. mars 2024 at klager var fritatt fra AMS, men at han ikke kunne beholde sin gamle måler fra 1980 da denne ikke tilfredsstilte gjeldende krav. Nettselskapet anså ikke at fritaksregelen hindret installasjon av AMS uten kommunikasjon. Nettselskapet vurderte også at klagen ikke hadde oppsettende virkning for stengeprosess etter nettleieavtalen kap.7. Nettselskapet ville da kunne stenge strømmen mens klagesaken pågikk.
- (6) RME varslet partene om vedtak den 25. mars 2024. RMEs vurdering var at nettselskapet hadde rett til å kreve installasjon av AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig, etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b.
- (7) Klager sendte merknader til forhåndsvarselet den 2. april 2024.
- (8) I e-post til RME og nettselskapet datert 24. april 2024 påpekte klager at han aksepterte bytte til ny måler utelukkende for å unngå stenging. Han understrekte at aksepten ble gitt med forbehold om videre oppfølging.
- (9) RME fattet vedtak i saken den 15. mai 2024 med følgende konklusjon:

«Linja AS kan etter forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1 bokstav b kreve å installere AMS uten kommunikasjonsmodul hos [A].»
- (10) Vedtaket ble påklaget til Energiklagenemnda den 29. mai 2024 og nettselskapet ble orientert om klagen den 20. juni 2024.
- (11) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 9. august 2024.
- (12) Klager og klagemotpart har i brev datert 19. august 2024 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Klager har ikke inngitt ytterligere merknader.
- (13) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 16. oktober 2024.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak og innstilling

- (14) I vedtaket datert 15. mai 2024 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn og partenes anførsler. Det vises til at avregningsforskriften § 4-1 første ledd pålegger alle nettselskaper å installere AMS-målere i alle sine målepunkt, jf. § 4-1 første ledd. Videre er det åpnet for unntak fra AMS-måler med kommunikasjonsmodul dersom installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker, jf. § 4-1 annet ledd bokstav b.
- (15) RME peker på at det følger av forarbeidene at «vesentlig og dokumenterbar ulempe» betyr ulempe i helsemessig forstand. Videre er det slått fast gjennom forvaltningspraksis at helsemessig ulempe må dokumenteres med attest fra lege eller psykolog. Fritaket er videre oppfylt når kommunikasjonsmodulen er fjernet eller deaktivert. En kunde kan ikke

kreve å få beholde gammel måler. Det pekes på at Energiklagenemnda har stadfestet dette.

- (16) RME har videre gjennomgått dommen som kunden viser til fra Borgarting lagmannsrett av 3. november 2022. RME finner ikke grunnlag for kundens påstand om at dommen gir kunder med legeattest for helseproblemer knyttet til «skitten strøm», omtalt i dommen som spenningsvariasjoner, rett på å beholde gammel måler. RME peker på at lagmannsretten viser til at § 4-1 bokstav b) oppstiller to vilkår for å få fritak fra AMS, nemlig at det foreligger en «vesentlig [...] ulempe», og at ulempen skyldes «installasjonen». For å dokumentere at det foreligger en vesentlig ulempe, må kunden kunne fremvise en attest eller erklæring på helsemessig ulempe fra lege eller psykolog. Videre pekes det på at lagmannsretten uttaler at i tilfellene hvor unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse, slipper ikke kunden å ha strømmåler. RME vurderer at dommen viser at nettselskapet kan ivareta kundens rett til fritak fra AMS gjennom å installere en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul. RME fremhever at lagmannsretten i vurderingen av den konkrete saken konkluderte med at det ikke var grunnlag for å gi fritak fra AMS med kommunikasjonsmodul. RME kan ikke se at dommen gir grunnlag for å endre praksis knyttet til § 4-1 bokstav b). RME vurderer det derfor slik at kunder som får fritak, ikke kan kreve tiltak utover å få installert AMS-måler uten kommunikasjonsmodul.
- (17) I innstillingen datert 9. august 2024 opplyste RME at de ikke kunne se at klager hadde kommet med noen nye saksopplysninger eller anførsler som ville gi grunnlag for å endre vedtaket.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (18) Klager har i det vesentlige anført:
- (19) Klager anfører at han har krav på fritak fra strømmåler som produserer «skitten strøm» (ledningsbundet spenningsstøy). Klager ber om at RMEs vedtak oppheves og at saken får ny behandling.
- (20) Det vises til at klagen er basert på:
- 1) en juridisk redegjørelse som konkluderer med at klagere har rett til fritak for skitten strøm dersom vilkårene Borgarting lagmannsrett oppstiller for fritak er oppfylt. Klager hevder vilkårene er oppfylt i hans tilfelle gjennom innsendt legeattest og egenerklæring.
  - 2) en faglig redegjørelse for kunnskapsgrunnlaget om helsevirkninger og -skader fra skitten strøm, og at dette er styrket etter Borgarting lagmannsretts dom 3. november 2022, ref. LB-2021-136295.
- (21) Klager viser til at RMEs vedtak først og fremst tar for seg hvorvidt nettselskapet har rett til å skifte måler, noe som ikke er omstridt. Det som ifølge klager er omstridt, er om nettselskapet har rett til å skifte måler til en måler som etter klagers syn vil føre til helseplager. Klager viser i denne forbindelse til at myndighetene skal føre en føre-var-linje og at gjeldende forskrifter for strålevern fremhever at det skal tas spesielt hensyn til sårbare grupper.

- (22) Klager understreker at han ikke ber om å få beholde gammel måler, men om en måler som ikke tilfører boligen «skitten strøm» døgnet rundt, eventuelt om avbøtende tiltak som fjerner den «skitne strømmen» uten at strømmen må slås av.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (23) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (24) I brev til RME den 15. mars 2024 viser nettselskapet til at klager har fått fritak for aktiv kommunikasjon etter avregningsforskriften § 4-1. Det vises til at klager ønsker om fritak fra selve AMS-måleren begrunnet med ulemper med ledningsbundet spenningsstøy. Nettselskapet peker på at klager ønsker å beholde sin gamle måler fra 1980, men at denne måleren ikke vil oppfylle kravene etter forskrift 28. desember 2007 nr. 1753 om krav til elektrisitetsmålere § 43.
- (25) Nettselskapet påpeker at nettleieavtalen gjelder fra bestilling eller automatisk når en kunde tar det aktuelle anlegget i bruk etter kapittel 2. Videre vises det til kapittel 5-1 installasjon og drift av måleutstyr: «Nettselskapet bestemmer type måleutstyr, eig måleutstyret og har ansvaret for at godkjent måleutstyr vert installert, og drift og kontroll av dette» jf. lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid.
- (26) Nettselskapet peker på at ledningsbundet spenningsstøy oppstår når spenningsnivået som elektronikk benytter er lavere enn 230V. Dette er tilfelle i mange helt vanlige elektriske husholdningsartikler. Videre pekes det på at ledningsbundet spenningsstøy i hus ikke er avgrenset til bidrag fra utstyr i kundenes egne hjem. Alt utstyr i andre omliggende hjem og industri vil påvirke mengden spenningsstøy, ifølge nettselskapet. Det vises til at ledningsbundet spenningsstøy er helt vanlig i det norske elnettet. Nettselskapet peker på at det ekstra tilskuddet av spenningsstøy fra en strømmåler hos en kunde vil være svært marginale i denne sammenhengen.
- (27) Nettselskapet vurderer ikke den samlede ulempen med ny AMS-måler som «vesentlig» etter § 4-1 annet ledd bokstav b. Videre påpeker nettselskapet at dersom kunder opplever spenningsstøy som utfordrende, kan de vurdere å etablere egne tiltak etter installasjon av den lovpålagte og godkjente måleren. Energiklagenemnda forstår det som at nettselskapet her sikter til tiltak i egen bolig.
- (28) Nettselskapet viser videre til at de har varslet om oppstart av stengeprosess, at det å motsette seg bytte av strømmåler er et vesentlig kontraktsbrudd og at stengerett er behandlet og rettskraftig etter dom i Borgarting lagmannsrett LB-2021-136295.
- (29) Nettselskapet har ikke levert merknader i klagerunden.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (30) Saken gjelder As klage over vedtak fattet av RME den 15. mai 2024. Sakens hovedspørsmål er om klager kan motsette seg installering av AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig. Nemnda vil bemerke at spørsmål om stenging av strøm er utenfor nemndas virkeområde.
- (31) Det følger av avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b at nettselskapene er forpliktet til å installere AMS (avansert måle- og styringssystem) i hvert målepunkt, med mindre installasjonen er til «vesentlig og dokumenterbar ulempe» for sluttbruker.

Nemnda viser til at nettselskapet har plikt til å gi fritak dersom vilkåret «vesentlig eller dokumenterbar ulempe» er oppfylt. Dette fritaket gjelder etter ordlyden kun nettselskapets plikt til å «sørge for at AMS er installert i hvert enkelt målepunkt». Rekkevidden av fritaket etter § 4-1 annet ledd bokstav b innebærer etter nemndas syn et fritak fra kommunikasjonsmodulen i AMS-målere. En deaktivering av denne medfører at måleren verken kan sende eller motta signaler. Bestemmelsen gir ikke hjemmel for å frita fra installasjon av målere uten kommunikasjonsenhet (AMS). Dette gjelder generelt, uavhengig av målerens øvrige kvaliteter. I denne saken krever klager rett til å få installert en måler som i tillegg til å være uten aktiv kommunikasjonsmodul også hindrer det klager betegner som ledningsbundet spenningsstøy («skitten strøm»).

- (32) I forvaltningen har regelen blitt praktisert slik at det må foreligge helsemessig ulempe dokumentert ved attest fra lege eller psykolog, jf. Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/1991. Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Formålet var å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul installert i egen bolig, jf. NVE høringsdokument 1/2011 kapittel 3.10.
- (33) I denne saken har klager fremlagt legeerklæring m.m. som dokumentasjon på at installasjon av AMS-måler fører til «vesentlig og dokumenterbar ulempe». Det er ikke omtvistet at klager oppfyller vilkårene for unntak fra AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul i avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b.
- (34) Nemnda har i en rekke saker fremhevet at det er opp til hvert enkelt nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-måler, skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender, jf. avregningsforskriften § 3-1. Nemnda er følgelig enig med RME i at avregningsforskriften § 4-1 ikke er til hinder for at nettselskapene bytter målere, all den tid installasjonen gjelder måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Etter Energiklagenemndas syn har ikke klager etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b krav på å få installert en annen måler enn en AMS-måler med fjernet eller deaktivert kommunikasjonsenhet.
- (35) Klager har vedlagt et notat forfattet av advokat Hugo Matre adressert til en gruppe med navn «Aksjonen vi tar AMS-målerne for retten». Det hevdes i notatet at både formålet med fritaksregelen og hensynet til harmoni og konsekvens i regelverket, tilsier at fritaket også er anvendelig for el-overfølsomme som reagerer på skitten strøm. Det pekes i denne forbindelse til Borgarting lagmannsretts avgjørelse den 3. november 2022 LB-2021-13629.
- (36) Energiklagenemnda viser til at regelen om fritak helt siden den ble opprettet har vært ment som en snever unntaksregel som skulle hensynta de som i dagligtale anses som «el-overfølsomme». Nemnda kan ikke se at lagmannsrettens domsbegrunnelse kan tas til inntekt for en utvidelse av unntaksregelen i avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b, slik den har vært praktisert til nå. Både før og etter dommen fra Borgarting lagmannsrett har nettselskapene gitt fritak til personer som har vært ansett å oppfylle kravene for fritak, jf. § 4-1 annet ledd bokstav b. Det har vært vanlig praksis å installere AMS-måler uten kommunikasjonsmodul eller med deaktivert kommunikasjonsmodul hos disse kundene. Nemnda ser ikke noe grunnlag for å tolke Borgarting lagmannsretts avgjørelse dithen at fritaksregelen skulle utvides slik at nettselskapene ikke lenger kunne

tilby AMS-måler uten kommunikasjonsmodul til de kunder som har fått fritak fra AMS. Energiklagenemnda viser til tidligere avgjørelser hvor de samme spørsmålene er vurdert.

- (37) Etter gjeldende regelverk står nettselskapet fritt til å velge måler innenfor rammene av myndighetsbestemte krav, enten det gjelder type AMS-måler i ordinære saker eller type måler i de tilfellene hvor det er innvilget fritak fra plikten til å installere AMS. Nemnda vil peke på at nettselskapene er strengt regulerte monopoler. Disse har plikt til å sørge for at måling og avregning av strømforbruk foregår korrekt, slik at sluttbruker blir belastet for riktig forbruk og nettkostnad. Slik vil også de øvrige sluttbrukerne få korrekt belastning gjennom nettariffen. Innenfor disse rammene har nettselskapene på enkelte områder handlingsrom til å selv vurdere hva som er de mest hensiktsmessige tekniske løsningene.
- (38) Klager har ikke et krav etter forskriften om å få installert en ny måler tilsvarende den gamle eller en annen type måler som ikke er en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul. Nemnda kan heller ikke se at bestemmelsen om fritak fra AMS innebærer at nettselskapet, etter å ha fjernet eller deaktivert kommunikasjonsmodulen fra en AMS-måler, er pliktig til å gjennomføre ytterligere tiltak som skjerming eller filter.

5 Vedtak

(39) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202403753-7 av 15. mai 2024 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 16. oktober 2024

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur